

Szabó Piroska – Bódog András

Túl a horizonton

Online beszélgetéssorozat a könyvtárügy nemzetközi pionírjaival¹

Az angliai Devon és Torbay könyvtári hálózatát fenntartó *Libraries Unlimited*² (*Határtalan könyvtárak*) nevű szervezet az *Eventbrite*³ online konferenciaszervező cég 2020. június 18. és július 16. között hetente jelentkező zoomos beszélgetéssorozatot indított *Beyond the horizon*⁴ címmel, melynek keretében a könyvtárügy öt úttörő alakjával folytatott interaktív beszélgetésbe lehetett bekapcsolódni. A meghívottak egyaránt a közösségorientált, nyitott, inkluzív könyvtár szószólóiként tettek kísérletet annak megfogalmazására, hogy milyen válaszok adhatók a napjainkban tapasztalt válságra, és merre tart a könyvtáros szakma, amit a koronavírus-járvány komoly dilemma elé állított: hogyan tartsuk fenn a közösségépítő, fizikai találkozóhely-funkciót a digitális szolgáltatások kívánalma mellett?

Az első előadó 2020. június 18-án *Eric Klinenberg* szociológus, író, egyetemi tanár, a New York-i Egyetem keretein belül működő interdiszciplináris kutatóintézet (*Institute for Public Knowledge*) igazgatója volt, akivel *Isobel Hunter*, a *Libraries Connected* brit könyvtárfenntartó szervezet ügyvezető igazgatója beszélgetett. Klinenberg mondanivalójának középpontjában legutóbb publikált kötetének (*Palaces for the People: How social infrastructure can help fight inequality, polarization, and the decline of civic life*) témája, a szociális infrastruktúra állt. Akárcsak a közművek vagy a kommunikációs infrastruktúra, ez a tényező is alapvető összekötő eleme a társadalomnak, hiszen meghatározza, milyen mértékben kapcsolódunk egymáshoz, ez pedig befolyással van az egészségünkre, a jólétünkre és az életkilátásainkra is. A gyülekezési helyek általában spontán közösségépülést eredményeznek. Egy-egy fizikai tér (park, játszótér vagy könyvtár) meglete kimutathatóan növelheti a várható élettartamot és javíthatja a bűnözési statisztikákat is; elhanyagolásuk ellenben negatív hatással jár, például az Egyesült Államokban az 1970-es években a parkok, játszótérek veszélyes helyekké váltak, és a könyvtárak szolgáltatási színvonala is visszaesett. Az atomizálódott, elidegenedett társadalmakkal szemben a jól működő szociális infrastruktúrával rendelkező társadalmak sikeresebben kezelik a válságokat. Klinenberg aláhúzta, hogy a könyvtár szinte az egyetlen tér, amely ingyenesen hozzáférhető mindenki számára, és ahol a személyzet segítőkészen áll minden kérdéshez. A könyvtárat mint a szociális infrastruktúra kulcselemét tehát az inklúzió és a nyitottság fémjelzi, ezáltal alapvető demokratikus teret jelent a közösség számára.

Napjainkban az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság különösen mély válságot él át, amihez a társadalmi polarizáció mellett a koronavírus-járvány is hozzájárul. Ebben a kontextusban azt tapasztalhatjuk, hogy ahol korábban jól működött a szociális infrastruktúra, ott most is jelen van a szolidaritás a közösségekben. Félő azonban, hogy az óhatatlan gazdasági megszorítások a szociális infrastruktúrát, így a könyvtárakat is el fogják érni, ezért tudatosítanunk kell a döntéshozókban, hogy a könyvtárak és hasonló intézmények létfontosságúak. Fenntartásuk, működtetésük megtérül, hiszen a széteső szociális infrastruktúra negatív következményeit csak magas ráfordítással tudjuk kezelni – gondoljunk csak az egészségügy vagy a büntetés-végrehajtás áttételes költségeire.

A koronavírus-járvány hatására a könyvtárak világszerte bezártak. De a könyvtárosok ez alatt az idő alatt is arra törekedtek, hogy fenntartsák a szociális szerepüket, például az Egyesült Királyságban csomagokat osztottak, telefonáltak a hátrányos helyzetű használóknak, hogy megkérdezzék, jól vannak-e, illetve online rendezvényeket szerveztek. Az USA-ban a könyvtárosok szintén gyorsan reagáltak a helyzetre, többek közt zoomos álláskeresési szemináriumokat tartottak. Működhet-e azonban a szociális infrastruktúra fizikai tér nélkül? Klinenberg szerint nem, ugyanis az internet és a közösségi média nem szociális infrastruktúrát kínálnak, csupán kiegészítik, de nem pótolják a közösségi életet, ahhoz ugyanis

szükség van a fizikai térre és a személyes találkozásokra. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy alá kellene becsülnünk a technológia szerepét. Ellenkezőleg: az internetnek ma már közszolgáltatásnak kellene lennie, ám az USA-ban több millió embernek nincs internet-hozzáférése, továbbá a családokban nem rendelkezik mindenki saját eszközzel, mindez pedig elmélyíti a társadalomban húzóódo szakadékokat. Nem tudjuk, hogyan alakul a járványhelyzet, ám a könyvtáraknak el kellene érniük, hogy legalább kültéri szolgáltatásokat, rendezvényeket nyújthassanak a látogatóknak a nyár folyamán, hogy újra biztosíthassák a személyes találkozás lehetőségét. Az még a jövő zenéje, hogy megerősödvé kerülnek-e ki a válságból, bebizonyítva a fontosságukat, vagy hanyatlásnak indulnak a forráselvonások, illetve az emberek közösségi helyektől való félelme miatt. Klinenberg mindenesetre abban bízunk, hogy a válság rávilágít a szociális infrastruktúra fontosságára.⁵

A sorozat második vendége a holland *Erik Boekesteijn* volt, aki a Holland Nemzeti Könyvtár főtanácsadója, a chesteri *Storyhouse* igazgatótanácsának tagja, valamint a *Steijn&Tonijn* gyermekkönyvkiadó társtulajdonosa, de pályafutása során hosszú tanácsadói múlttal büszkélkedhet. A 2020. június 25-ei beszélgetés moderátora a brit könyvtárszakmai szervezet, a CILIP (*Chartered Institute of Library and Information Professionals*) elnöke, *Nick Poole* volt. Az interjú vezérfonalát a történetek, az innováció, a közösségközpontú könyvtár, a párbeszéd és a nyitott könyvtár (*open library*) képezték. Boekesteijn szerint a könyvtárakat elsősorban a történetek őrzőiként és átadóiként érdemes újrapozicionálni. Nem győzte hangsúlyozni, hogy a könyvtárak előtt álló legnagyobb kihívás a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodás, a változáshoz azonban meg kell teremteni az innováció kultúráját, az újítások pedig időt, pénzt és energiát igényelnek. A könyvtárosok többsége tart az innovációtól, mivel mindig vannak aktuális feladatok, amiket el kell végezni. Tanácsa, hogy nézzünk körül, tájékozódjunk, mások mit csinálnak, hogyan reagálnak a kihívásokra. Általánosságban kijelenthető, hogy tanulni kell a hibákból, merni kell kockázatot vállalni, és nem szabad sajnálni a befektetett energiát az innovációtól.

A jelenre reflektálva Boekesteijn üdvözölte, hogy bővülnek az online szolgáltatások, ám szerinte is nagy veszély a társadalmakban húzóódó digitális szakadék, nem mindenki jut ugyanis saját számítógéphez vagy okoseszközhöz. Az „elvezett gyerekek”, a távmunkában és/vagy az online oktatásban részt vevők egyre bővülő köre számára a könyvtár nyújthat segítséget, részben az eszközök kölcsönzésével, részben a könyvtár fizikai tereinek rendelkezésre bocsátásával, lehetőleg a nap 24 órájában. Jó példa Calais-ből a szállítható „dobozkönyvtár”⁶, amely IT-eszközöket, könyveket és egyéb felszereléseket juttat el különböző otthonokba, ifjúsági vagy szociális központokba. De a könyvtáráépületek egy részét is „fel kell szabadítani”, és át kell engedni a használóknak. Az emberek élethelyzeti rendkívül sokfélék lehetnek (pl. tanulás kisgyermek nevelése mellett), a könyvtár pedig egy biztos információs pont és találkozási hely lehet ezen igények kielégítésére. Boekesteijn szerint a koronavírus-járvány is rávilágított a könyvtárak fizikai épületeinek fontosságára: az a tapasztalat, hogy az emberek vissza akarnak jönni, mivel szükségük van a könyvtári szolgáltatásokra. Zárógondolatként hangsúlyozta, hogy a sokszínűség és a társadalmi párbeszéd a könyvtárak alapértékeinek számítanak, és a digitális szolgáltatások/tartalmak is akkor jók, ha párbeszédet indítanak el.⁷

2020. július 2-án Marie Østergårdal folytatódott a beszélgetéssorozat, aki a dániai Aarhusi Városi Könyvtár igazgatója. A kérdező Stuart Hamilton, az ír kormányhivatal könyvtárfejlesztésért felelős vezetője volt. A központi téma az előző beszélgetésektől eltérően egy konkrét könyvtár, a DOKK1 nevet viselő aarhusi központi könyvtár⁸ volt, amelyet Østergård leginkább „fedett főtérként” jellemzett: lényege, hogy helyszínként szolgáljon a lakosok találkozásához, akárcsak hajdan a települések főterei – amellett, hogy tudásközpontként hagyományos könyvtári funkciókat is ellát.

Az Aarhusi Városi Könyvtár a skandináv régió legnagyobb közkönyvtára, amely világszerte mintaként szolgál a közösségi funkció felé elmozduló könyvtárak számára. A DOKK1 filozófiája az, hogy a könyvtár legyen közösségi cso-

mópont (*community hub*), amely teret ad a kompetenciabővítéshez, az élményszerzéshez, a tanuláshoz, az inspirálódáshoz. Jórészt a használók szervezik a programokat, ezáltal valóban a sajátjuknak érzik a teret. Østergård felidézte, hogy a DOKK1 tíz évig tartó tervezésébe egyaránt bevonták a politikusokat, a lakosokat és a könyvtárosokat. A problémamegoldásra összpontosító úgynevezett *Design Thinking* megközelítés rengeteg kísérletezéssel és számos kudarccal, ugyanakkor váratlan sikerekkel is együtt járt. Ma is minden aarhusi fiókkönyvtár csapatában vannak „Design thinking nagykövetek”, akik képviselik ezt a szemléletet, és folyamatosan új ötletek megvalósításán dolgoznak.

A beszélgetés során felmerült, hogy mi lett a tanulsága a koronavírus-járvány miatti kényszerbezárásnak, illetve mik voltak a távmunka tapasztalatai. Aarhusban május 18-án nyitottak ki újra; kezdetben csak könyveket visszahozni és újakat kölcsönözni lehetett. Az egyik legfőbb kihívás a bezárás alatt az volt, hogy hogyan legyenek a kollégák kreatívak, innovatívak otthonról is, és hogyan lehet összefogni egy számos fiókkönyvtárból álló intézmény munkáját. Az aarhusi könyvtárosok számára megkönnyítette a helyzetet, hogy a könyvtárnak létezik egy, már évek óta kialakult víziója, melynek része az autonómiára és a részvételiségre építő szervezeti kultúra, amely lehetővé teszi, hogy mindenki képes legyen többféle feladatot önállóan ellátni és önálló döntéseket hozni. A bezárás alatt a fiókkönyvtárak közötti együttműködés sem volt mentes a problémáktól, mindenkinek meg kellett szoknia a kommunikáció digitális csatornáinak napi szintű használatát. További tanulság volt, hogy mennyire nehéz elérni a leszakadó társadalmi rétegeket, ehhez mindenképpen új partnerkapcsolatok kialakítására van szükség. Østergård a sorozat előző meghívottjaihoz hasonlóan rámutatott, hogy a járványtól való félelem miatt a jövőben megcsappanhat a fizikai közelséghez szükséges bizalom és a rendezvények száma, ami hatalmas fenyegetés a könyvtárak – kiváltképp egy közösségorientált könyvtár – számára. A májusi nyitás után bevezetett különleges szabályok, mint hogy a könyvtárosoknak plexifalakkal elválasztott pultok mögé kell visszaülniük, valamint tartani kell a két méter távolságot, jelentősen megnehezítik a kommunikációt és a segítségnyújtást, pedig az aarhusi könyvtárnak továbbra is a közösségépítés a legfőbb célja. Programok, rendezvények nélkül ez nem megy, különösen, ha az emberek még félnek egymáshoz közel menni. Østergård szerint mindenképpen B tervekre, illetve még több digitális szolgáltatásra van szükség. Komoly dilemma, hogy hogyan találjuk meg az egyensúlyt az áhított „közösségi csomópont” könyvtár és a járványellenes szabályok betartása (a fertőzéstől való félelem, illetve az észszerű biztonság), valamint a közösségi találkozóhely és a digitális szféra között. Østergård, akár az előző előadók, azt hangsúlyozta, hogy a könyvtár a viták, a társadalmi párbeszéd helyszíne, a kommunikációra pedig ma is nagy az igény. A vitáknak mindenképpen újra kell indulniuk, az emberek szomjazzák a diskurzus e módját és a fizikai könyvtár színterét.⁹

2020. július 9-én R. David Lankes volt az online esemény vendége, aki a Dél-karolinai Egyetem Könyvtár- és Információtudományi Iskolájának igazgatója. Lankessel az interjú során Sue Williamson közkönyvtári intézményvezető, az Angliai Művészeti Bizottság elnöke beszélgetett. A meghívott előadó fő kutatási témája a könyvtárszakma újragondolása az „új könyvtároság” szemléletével (lásd *The Atlas of New Librarianship* című kötetét), amelynek lényege, hogy a könyvtárosok a közösségeik körében a tudásgyarapodást könnyítve, segítve fejlesszék a társadalmat. A beszélgetés kezdetén a résztvevők szintén kiemelték, hogy válság-időszaknak vagyunk a tanúi: a geopolitikai változások és a Brexit után 2020-ban a COVID-19 világjárvány, illetve a *Black Lives Matter* mozgalom kapcsán kialakult zavargások példátlan kihívás elé állítják a társadalmakat, így a könyvtáros szakmát is. A könyvtárak szerepe Lankes véleménye szerint a közösség szolgálata, egyúttal formálása is – ilyen értelemben nem lehetnek semlegesek, és óhatatlanul belépnek a politikai szférába.

A pandémia a közösségorientált könyvtárakat kaotikus helyzetbe sodorta: először bezártak, és csak egyetlen üzenetet fogalmaztak meg: „zárva vagyunk, online szolgáltatunk”. A következő hónapokban nyilvánvalóvá vált, hogy a könyvtárak el tudják látni feladataikat fizikai épület nélkül is. Később bővítették online szolgáltatásaikat (COVID-ismeretterjesztéssel vagy éppen mesedélutánokkal); a lokális, helyorientált közösségi funkciókat a digitális térbe is gyorsan integrálni kellett. Az előző meghívottakhoz hasonlóan Lankes is rámutatott, hogy a járványidőszak alatt is ki kell tartani a közösségorientált, közösséget támogató és formáló könyvtár eszménye mellett. A zárvatartás alatt bebizonyosodott, hogy nőtt a könyvtárosok kreativitása, ám kérdés, hogy hogyan őrizhetők meg és aknázhatók ki ezek a kreatív energiák az újraindítás után.

Lankes tapasztalatai szerint a közösségorientált könyvtári működés nem mentes az ellentmondásoktól és nehézségektől. Példának okáért sokszor a fejlődni, változtatni kívánó könyvtárakat maga a közösség „fogja vissza”, pontosabban az emberek fejében élő, nosztalgikus könyvtárkép a „könyvpatlotákról”, amit még

gyerekkorukból őriznek. Ám egy korszerű közkönyvtár a közösség és a fizikai találkozások, nem pedig a könyvek színtere – a koronavírus-járvány ezt a tendenciát kétségkívül kihívás elé állítja. A szakember szerint a közkönyvtárak elsődleges célja most is az, hogy segítsék közösségüket, és támogassák a tanulást, azaz legyenek innovatív helyek és tanulóterek, ne csak pusztán digitális közvetítők a tartalomszolgáltatók és az emberek között. A közösség felfogása és a közösséggel való kapcsolat azonban nem egyértelműek. Le kell szögezni, hogy a könyvtáros is a közösség része, de ez nem jelenti azt, hogy amatőr/önkéntes. (Sajnos a forráshiánnyal küzdő brit könyvtárakban sokszor önkéntesekkel működtetik a közkönyvtárakat, ez semmiképpen sem követendő gyakorlat.) A lelkes könyvtárhhasználók mellett „nehéz emberekkel”, problémás közösségekkel is dolgoznunk kell, a valódi közösségszervezés ezért döntésekkel teli, kemény munkát jelent. A szakmában sokan ezt nem vállalják fel, inkább a könnyebb utat választva közelítik meg a közösséggel való kapcsolatépítést (például közösségi médiafelületek gondozásával). Lankes kulcsfogalmakként az inklúzióra és a sokszínűsége helyezte a hangsúlyt, amiknek a könyvtár tevékenységében és gyűjteményében is tükröződniük kell. A legkisebbekkel érdemes kezdeni, ezért az olvasásfejlesztési programok a közösségközpontú működés egyik csapásirányát képezhetik, különös tekintettel arra, hogy a kicsik mellett a szülőket is sikerül elérni, és mód nyílik az ő tanulásuknak a támogatására is. Az élethosszig tartó tanulásnak, aminek a könyvtárak a legfőbb szószólói és színterei, azonban nemcsak pozitív oldala van. Az új ráeszmélések felelősséggel járnak – erre látunk példát a rasszizmussal való leszámolás törekvéseiben, vagy éppen a koronavírus idején, amikor helyt kell állni, és segíteni kell a traumatizált embereknek. Lankes hangsúlyozta, hogy a krízis ráébresztett minket arra, hogy nem izoláltan működünk, hanem kapcsolatok szövvényes hálójában, ezért a falak építése rossz politika. A digitális csatornákon egyre könnyebb a kommunikáció, mindazonáltal most is érvényes, hogy meg kell ismerni az ellenvéleményeket is.¹⁰

2020. július 16-án *Nina Simon* volt a sorozatot záró esemény vendége, vele *Daniel Clark* kreatív igazgató beszélgetett a szervező *Libraries Unlimited* részéről. Simon 2019 óta az OF/BY/FOR ALL nevű közösségfejlesztő nonprofit szervezet alapító ügyvezetője, előtte elsősorban múzeumi közösségfejlesztéssel foglalkozott. Véleménye szerint a cél az, hogy ne intézményközpontúan, hanem közösségközpontúan gondolkodjunk, és mindig az emberekkel és az emberekért dolgozzunk, hogy lássák, a közgyűjtemény nekik, illetve róluk szól. Ehhez szükség van a marginalizált közösségek bevonására is, amire jó eszköz a közös alkotás (*co-creation*). David Lankeshez hasonlóan Simon is megfogalmazta, hogy hajlamosak vagyunk a közösségépítést elhanyagolni: könyvtárosként ugyan azt állítjuk magunkról, hogy célközönségünk az egész társadalom, mégis sokszor megelégszünk azzal, hogy csak azokra gondoljunk, akik már könyvtárhasználók, azok pedig, akik eleve nem jönnek be, kívül esnek az érdeklődési és hatókörünkön. Annak érdekében, hogy túllépjünk ezen a hozzáálláson, a szó szoros értelmében fel kell fedeznünk a közösségünket. Ehhez kíváncsinak kell lenni, és az elitista és paternalista megközelítéssel szemben az elérendő célcsoport értékeire kell összpontosítani. Ha így kommunikálunk, nem keltünk ellenérzéseket, hanem azt sugározzuk, tényleg érdekel minket az adott közösség élete. Simon azt a módszert javasolja, hogy térképezzük fel a közösség erősségeit (*asset mapping*), tartunk „empátiatúrákat”, találkozunk az emberekkel. Továbbá azt hangsúlyozta, hogy a közösség sohasem homogén, hanem kisebb, egymással összekapcsolódó csoportok alkotják. A marginalizált csoportokkal való kapcsolatépítéshez pedig nagyban lehet támaszkodni a különböző civil szervezetekre is (például a problémás fiatalokkal való munka során ifjúságvédelmi szakemberek lehetnek a közvetítők). Simon tanácsa az, hogy mindenekelőtt mérjük fel, hol tartunk, milyen a környezetünk, mit szeretnénk elérni és mik a vakfoltjaink. A rövid távú célkitűzések és a napi munka mellett mindig szem előtt kell tartani a hosszú távú célokat: a befogadást, a sokszínűséget és az egyenlőséget.

Sok könyvtár a koronavírus-járvány lecsengésével azon dolgozik, hogy elérje, a használói visszajöjjenek. Simon szerint azonban nem (csak) erre kellene koncentrálni. Ez a válsághelyzet alkalmat ad arra, hogy újragondoljuk szolgáltatásainkat, kiszélesítsük a használói körünket és új emberekkel teremtsünk kapcsolatot. Ha más nem cselekszik, nekünk kell felvállalni az alapvető segítségnyújtást, például megszervezni az ételosztást vagy gerillaakcióként veteménymagokat juttatni a lakosoknak; s mindezt összekapcsolhatjuk a helyi művészek bemutatásával. Ha közösségközpontú, közösség által irányított szervezetté (*community-led organization*) kívánunk válni, felelős kiállásra van szükség a kitűzött célok érdekében. Csak csapatban, másokkal együttműködve tudunk dolgozni, emellett a fenntartók felé is „el kell adni” a koncepciókat, amihez jó sorvezető lehet a szervezet küldetésnyilatkozata. Végezetül kövessük a lelkesedésünket, mert csak a személyes motiváció fog hajtani minket előre.¹¹

Jegyzetek

1. Jelen cikk a Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapján megjelent beszámolóék egybeszerkesztett, rövidített változata.
2. A Libraries Unlimited honlapja <https://www.librariesunlimited.org.uk/> (2020.07.30.)
3. Az Eventbrite UK honlapja <https://www.eventbrite.co.uk/> (2020.07.30.)
4. A Libraries Unlimited honlapján mind az öt videobeszélgetés megtekinthető: *Beyond The Horizon – A new series of inspirational talks from international thought leaders and industry experts.* <https://www.librariesunlimited.org.uk/news/beyond-the-horizon-a-new-series-of-inspirational-talks-from-international-thought-leaders-and-industry-experts/> (2020.07.30.)
5. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapja. *Túl a horizonton – Beyond the Horizon online beszélgetéssorozat. Találkozás Eric Klänenberggel* <https://ki.oszk.hu/hir/konyvtartudomanyi-szakkonyvtar/tul-horizonton-beyond-horizon-online-beszelgetessorozat-3> (2020.07.30.)
6. A Libraries Without Borders honlapja. *Re-imagining the role of libraries in Calais*, 2018. január 15. <https://www.librarieswithoutborders.org/2018/01/15/reimagininglibrariescalais/> (2020.07.30.)
7. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapja. *Túl a horizonton – Beyond the Horizon online beszélgetéssorozat. Találkozás Erik Boekesteijnnel* <https://ki.oszk.hu/hir/konyvtartudomanyi-szakkonyvtar/tul-horizonton-beyond-horizon-online-beszelgetessorozat-0> (2020.07.30.)
8. Oestergaard, Marie: Dokk1 – a place for people = [www.ala.org http://www.ala.org/pla/sites/ala.org.pla/files/content/onlinelearning/webinars/archive/Marie_Oestergaard_PLAWebinar_nov_16.pdf](http://www.ala.org/sites/ala.org.pla/files/content/onlinelearning/webinars/archive/Marie_Oestergaard_PLAWebinar_nov_16.pdf) (2020.07.30.)
9. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapja. *Túl a horizonton – Beyond the Horizon online beszélgetéssorozat. Találkozás Marie Oestergårdal* <https://www.ki.oszk.hu/hir/konyvtartudomanyi-szakkonyvtar/tul-horizonton-beyond-horizon-online-beszelgetessorozat> (2020.07.30.)
10. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapja. *Túl a horizonton – Beyond the Horizon online beszélgetéssorozat. Találkozás R. David Lankesszel* <https://ki.oszk.hu/hir/konyvtartudomanyi-szakkonyvtar/tul-horizonton-beyond-horizon-online-beszelgetessorozat-1> (2020.07.30.)
11. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapja. *Túl a horizonton – Beyond the Horizon online beszélgetéssorozat. Találkozás Nina Simonnal* <https://ki.oszk.hu/hir/konyvtartudomanyi-szakkonyvtar/tul-horizonton-beyond-horizon-online-beszelgetessorozat-2> (2020.07.30.)

